

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN MẠNH HUY

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG
NGHIỆP VÀ ĐỀ XUẤT HƯỚNG SỬ DỤNG
HỢP LÝ TẠI HUYỆN YÊN SƠN
TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN MẠNH HUY

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG
NGHIỆP VÀ ĐỀ XUẤT HƯỚNG SỬ DỤNG
HỢP LÝ TẠI HUYỆN YÊN SƠN
TỈNH TUYÊN QUANG**

Ngành : Quản lý Đất đai

Mã số: 60.85.0103

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

**Người hướng dẫn khoa học:
TS. NGUYỄN ĐỨC THẠNH**

Thái Nguyên - 2014

LỜI CAM ĐOAN

- Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

- Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tuyên Quang, ngày tháng năm 2014

Tác giả luận văn

Trần Mạnh Huy

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành được nội dung này, tôi đã nhận được sự chỉ bảo, giúp đỡ rất tận tình của TS Nguyễn Đức Thanh, sự giúp đỡ, động viên của các Thầy Cô giáo trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên. Nhân dịp này cho phép tôi được bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới TS Nguyễn Đức Thanh và những ý kiến đóng góp quý báu của các Thầy Cô giáo trong Khoa Quản lý Tài nguyên

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo huyện Yên Sơn, phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Yên Sơn, lãnh đạo Ủy ban nhân dân các xã Xuân Vân, Hoàng Khai, Kim Quan đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn các bạn học viên ngành Quản lý đất đai khóa K20 đã động viên, giúp đỡ trong quá trình thực hiện luận văn.

Tuyên Quang, ngày tháng năm 2014

Tác giả luận văn

Trần Mạnh Huy

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC BẢNG.....	vii
DANH MỤC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU.....	1
1.1. Tính cấp thiết của đề tài	1
1.2. Mục tiêu và yêu cầu của đề tài.....	2
1.2.1. Mục tiêu chung.....	2
1.2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
1.2.3. Yêu cầu	3
1.3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1 Khái quát về đất nông nghiệp và tình hình sử dụng đất nông nghiệp	4
1.1.1 Đất nông nghiệp và tình hình sử dụng đất nông nghiệp trên thế giới.....	4
1.1.2 Tình hình sử dụng đất nông nghiệp tại Việt Nam	6
1.2. Quan điểm sử dụng đất nông nghiệp	8
1.3 Một số vấn đề lý luận về hiệu quả sử dụng đất.....	11
1.3.1 Khái quát về hiệu quả và hiệu quả sử dụng đất	11
1.3.1.1 Hiệu quả kinh tế	13
1.3.1.2 Hiệu quả xã hội	14
1.3.1.3 Hiệu quả môi trường	15
1.4 Tình hình nghiên cứu đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp trên thế giới và Việt Nam	16
1.4.1 Trên thế giới	16
1.4.2 Ở Việt Nam.....	18
1.5 Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.	19
1.5.1 Nhóm yếu tố về điều kiện tự nhiên	19
1.5.2 Nhóm các yếu tố kinh tế, tổ chức.....	21
1.5.3 Nhóm các yếu tố kinh tế - xã hội	21
1.5.4 Nhóm các yếu tố kỹ thuật canh tác	23
1.5.5 Nhóm nhân tố về vốn	24
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	25

2.1 Đối tượng nghiên cứu.....	25
2.2 Phạm vi nghiên cứu.....	25
2.3 Thời gian nghiên cứu, thực hiện đề tài.....	25
2.4 Nội dung nghiên cứu.....	25
2.4.1 Điều tra, đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội có liên quan đến sử dụng đất nông nghiệp huyện Yên Sơn	25
2.4.2 Đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất nông nghiệp huyện Yên Sơn.....	25
2.4.2.1 Hiệu quả kinh tế	26
2.4.2.2 Hiệu quả xã hội	26
2.4.2.3 Hiệu quả môi trường	26
2.4.3 Một số đề xuất và giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp huyện Yên Sơn	26
2.5 Phương pháp nghiên cứu.....	26
2.5.1 Phương pháp điều tra, thu thập số liệu, tài liệu.....	26
2.5.2 Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	26
2.5.3 Phương pháp thống kê xử lý số liệu.....	27
2.5.4 Phương pháp đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	27
2.5.4.1 Đánh giá hiệu quả kinh tế	27
2.5.4.2 Đánh giá hiệu quả xã hội.....	30
2.5.4.3 Đánh giá hiệu quả môi trường	31
2.5.5 Các phương pháp khác	31
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	32
3.1 ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, KINH TẾ XÃ HỘI HUYỆN YÊN SƠN.....	32
3.1.1 Điều kiện tự nhiên, Tài nguyên và Môi trường huyện Yên Sơn.....	32
3.1.1.1 Điều kiện tự nhiên	32
3.1.1.2 Các nguồn tài nguyên.....	35
3.1.1.3 Thực trạng môi trường	39
3.1.1.4 Tác động của biến đổi khí hậu đến việc sử dụng đất	40
3.1.2. Thực trạng kinh tế xã hội của huyện Yên Sơn.....	41
3.1.2.1 Tăng trưởng kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	41
3.1.2.2 Thực trạng phát triển các ngành kinh tế.....	42
3.1.3 Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên kinh tế xã hội và môi trường huyện Yên Sơn	50
3.1.3.1 Thuận lợi	50

3.1.3.2 Khó khăn	51
3.1.3.3 Áp lực đối với đất đai.....	52
3.2. ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ CÁC LOẠI HÌNH SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP CỦA HUYỆN YÊN SƠN.....	52
3.2.1 Hiện trạng sử dụng các loại đất, tiềm năng sử dụng đất nông nghiệp của huyện yên sơn.....	52
3.2.1.1 Hiện trạng sử dụng các loại đất.....	52
3.2.1.2 Tiềm năng đất đai để phục vụ sản xuất nông, lâm nghiệp.....	57
3.2.2 Tình hình biến động đất nông nghiệp	59
3.2.3 Xác định và mô tả các loại hình sử dụng đất nông nghiệp chính của huyện Yên Sơn	61
3.2.4 Đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp chính huyện Yên Sơn	66
3.2.4.1 Hiệu quả kinh tế	66
3.2.4.2 Hiệu quả xã hội	73
3.2.4.3 Hiệu quả Môi trường.....	76
3.2.4.4 Nhận xét chung	78
3.3 ĐỀ XUẤT VÀ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP HUYỆN YÊN SƠN.....	79
3.3.1 Đề xuất nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất huyện Yên Sơn.....	79
3.3.1.1 Quan điểm sử dụng đất	79
3.3.1.2 Đề xuất các loại hình sử dụng đất có triển vọng của huyện Yên Sơn.	80
3.3.1.3 Đề xuất diện tích các loại hình sử dụng đất trong 10 năm tới	82
3.3.2 Các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả đất nông nghiệp huyện Yên Sơn....	84
3.3.2.1 Giải pháp về chính sách và vốn trong sản xuất nông nghiệp.....	83
3.3.2.2 Giải pháp nguồn lực lao động.....	84
3.3.2.3 Giải pháp về khoa học kỹ thuật.....	84
3.3.2.4 Giải pháp về cơ sở hạ tầng.....	85
3.3.2.5 Giải pháp về thị trường nông lâm sản.....	85
3.3.2.5. Giải pháp về thị trường nông, lâm sản.....	86
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	87
1. Kết luận	87
2. Đề nghị	88
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	89

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Ký hiệu	Các chữ viết tắt
1	BVTV	Bảo vệ thực vật
2	BQ	Bình quân
3	CPTG	Chi phí trung gian
4	UBND	Ủy ban nhân dân
5	CPTG	Chi phí trung gian
6	ĐVT	Đơn vị tính
7	CPTG	Chi phí trung gian
8	FAO	(Food and Agriculture Organization) Tổ chức Nông nghiệp và Lương thực Liên Hợp Quốc
9	KH	Khấu hao
10	LĐ	Lao động
11	LUT	Loại hình sử dụng đất
12	LUU	Kiểu sử dụng đất
13	TNHH	Thu nhập hỗn hợp
14	KH	Khấu hao
15	TCP	Tổng chi phí
16	GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
17	GTGT	Giá trị gia tăng
18	GTSP	Giá trị sản phẩm
19	TCP	Tổng chi phí
20	IRRI	Viện nghiên cứu lúa Quốc tế
21	GDP	Tổng sản phẩm quốc nội

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1: Biến động về diện tích đất sản xuất nông nghiệp và diện tích đất trồng cây hàng năm ở Việt Nam.....	8
Bảng 2.1: Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế	29
Bảng 3.1: Tình hình chuyển dịch cơ cấu kinh tế huyện Yên Sơn	41
Bảng 3.2: Diện tích, năng suất và sản lượng cây trồng năm 2013	43
Bảng 3.3: Cơ cấu vật nuôi năm 2013	44
Bảng 3.4: Tổng hợp diện tích rừng trồng năm 2013	45
Bảng 3.5: Thống kê dân số năm 2013 huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	47
Bảng 3.6: Hiện trạng sử dụng đất của huyện Yên Sơn năm 2013.....	53
Bảng 3.7: Hiện trạng diện tích, cơ cấu sử dụng đất nông nghiệp năm 2013	55
Bảng 3.8: Tình hình biến động diện tích đất nông nghiệp của huyện Yên Sơn từ năm 2010 – 2013.....	59
Bảng 3.9: Các loại hình sử dụng đất chính của huyện Yên Sơn	62
Bảng 3.10: Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế các loại hình sử dụng đất nông nghiệp	67
Bảng 3.11: Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất vùng 1	67
Bảng 3.12: Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất vùng 2.....	68
Bảng 3.13: Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất vùng 3.....	69
Bảng 3.14: Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất của huyện Yên Sơn....	70
Bảng 3.15: Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả xã hội các loại hình sử dụng đất nông nghiệp	74
Bảng 3.16: Đánh giá hiệu quả xã hội các loại hình sử dụng đất huyện Yên Sơn ...	74
Bảng 3.17: Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả môi trường các loại hình sử dụng đất nông nghiệp.....	76
Bảng 3.18: Đánh giá hiệu quả môi trường của các LUT	77
Bảng 3.19: Đánh giá mức độ hiệu quả của các loại hình sử dụng đất	78
Bảng 3.20: Đề xuất diện tích các loại hình sử dụng đất trong 10 năm tới	82

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1: Sơ đồ thổ nhưỡng tỉnh Tuyên Quang.....	37
Hình 3.2: Sơ đồ hiện trạng sử dụng đất huyện Yên Sơn.....	54